ALI PRAKTIKEN

EFFEKTIVISERA DINA ARBETSPROCESSER

LEX AUTOMATA AB

LICENSIERAD UNDER CC-BY-SA 4.0

HTTPS://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/4.0/

HTTPS://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/4.0/LEGALCODE.EN

DENNA PRESENTATION ÄR ENDAST FÖR INFORMATIONSÄNDAMÅL OCH UTGÖR INTE JURIDISK RÅDGIVNING.

Håkan Nordling, hakan.nordling@lex-automata.se

- AI är mjukvara (programkod / mjukvarusystem) som körs på hårdvara. Programkod är implementation av algoritmer (stegvisa instruktioner).
- Al kan definieras som tekniken där datorer eller maskiner utför uppgifter som vanligtvis kräver mänsklig intelligens, såsom problemlösning, inlärning och beslutsfattande.
- Vi kallar det AI tills vi vet vad det gör, sedan kallar vi det för vad det gör.
- "Al Effect"
 - Fenomenet där AI, när den blir välkänd och förstådd, inte längre ses som AI utan som en system- eller programfunktion.
 - Dokumentautomation / Expert automation
 - ► Ctrl + F -> sök
 - ► AI -> maskininlärning

Al historiskt sett (1/2)

- > Startskottet för modern AI kan sägas ha varit under 1940-talet iom uppkomsten av programmerbara datorer
- ▶ The Imitation Game, mer känt som "Turing Test" (A.M. Turing, 1950)²
 - Test där man undersöker en maskins förmåga att imitera mänskligt beteende tillräckligt väl för att förvirra en mänsklig bedömare.
 - ▶ Berör även saker som maskininlärning och självkorrigerande kod (program som programmerar om sin egen kod).
- Första Al programmet: Logic Theorist (1956)³
 - b utvecklades för att lösa matematiska problem genom logiska resonemang.
- Första Al boomen 1956 1974
 - betydande framsteg och optimism inom artificiell intelligens, många nu grundläggande Al-koncept utvecklades (maskininlärning, neurala nätverk, naturlig språkbehandling).
- Första Al vintern 1974 1980
 - Förväntan om vad AI skulle uppnå uppfylldes inte (främst pga tekniska begränsningar).
- Andra Al boomen 1980 1987
 - Expertsystem Efterliknar beslutförmåga hos en mänsklig expert inom ett visst område. Framsteg kring neurala nätverk.

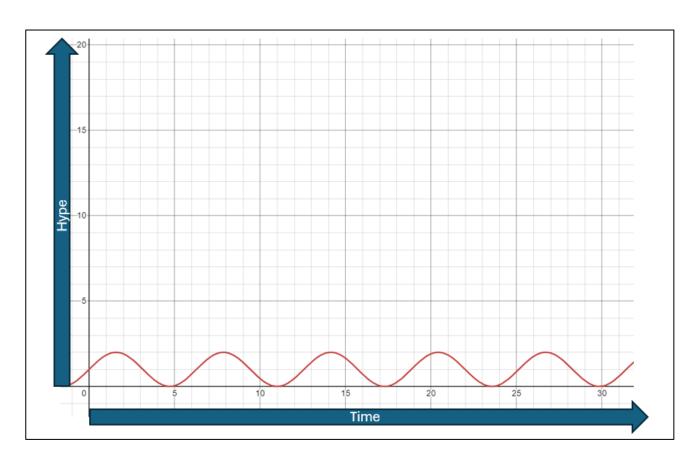
^{2 -} A. M. Turing (1950) Computing Machinery and Intelligence. Mind 49: 433-460. https://academic.oup.com/mind/article/LIX/236/433/986238

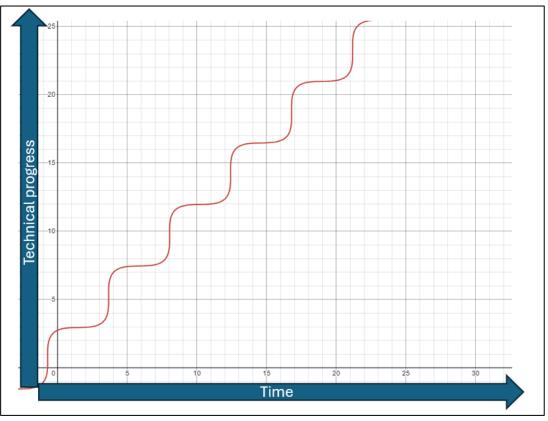
^{3 -} https://en.wikipedia.org/wiki/Logic Theorist

Al historiskt sett (2/2)

- Andra Al vintern 1987 1993
 - Finansiering gick ned, framsteg skedde dock.
- ► AI 1993 2011
 - "Same same but Moore". Moores lag⁴ fenomenet att antalet transistorer som får plats på ett chip växer exponentiellt (fördubbling var 24:e månad).
 - Tidigare olösta problem/utmaningar löstes. Detta skedde inte genom nya revolutionerande paradigmer, utan genom förbättringar av existerande teknologi och tillämpningar.
- Djupinlärning, big data 2011 2020
 - Djupinlärning: maskininlärning som använder flera lager av neuronnät för att automatiserat upptäcka och representera abstrakta mönster.
 - Big data: term för att beskriva stora datamängder som analyseras (med hjälp av AI) för att finna mönster, skapa insiktier och förutsägelser.
- Språkmodeller, generativ Al 2020 -- ??
 - Bygger huvudsakligen på "transformer" arkitektur. ⁵ Text konverteras till numerisk representationsenheter som kallas för "tokens".
 - ► ChatGPT -> GPT -> Generative Pre-trained **Transformer**.
- 4 https://en.wikipedia.org/wiki/Moore%27s law
- 5 https://en.wikipedia.org/wiki/Transformer (deep learning architecture)

Hajpkurva och teknisk utveckling

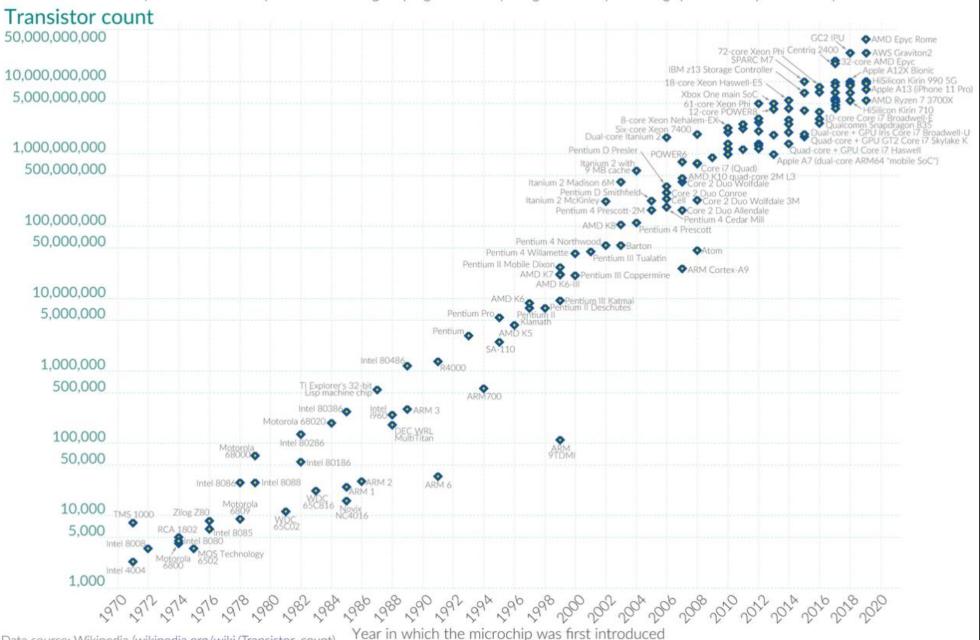

Moore's Law: The number of transistors on microchips doubles every two years Our World

Moore's law describes the empirical regularity that the number of transistors on integrated circuits doubles approximately every two years. This advancement is important for other aspects of technological progress in computing – such as processing speed or the price of computers.

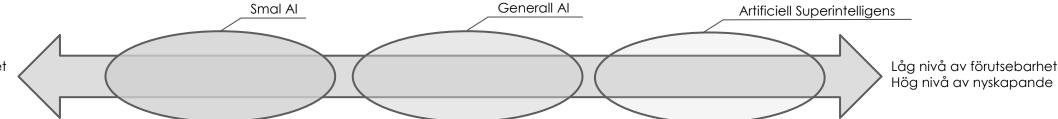
Data source: Wikipedia (wikipedia.org/wiki/Transistor_count)

Our Worldin Data org - Research and data to make progress against the world's largest problems.

Licensed under CC-RY by the authors Hannah Ritchie and May Roser.

Huvudkategorier av Al

- Smal Al / Narrow Al ("ANI")
 - Specialiserad på att lösa specifika uppgifter inom begränsade områden.
 - Expertsystem Efterliknar beslutförmåga hos en mänsklig expert inom ett visst område.
 - Maskininlärning Algoritmer som lär sig av data.
 - (Naturlig språkbehandling ("NLP") förståelse, tolkning och genering av mänskligt språk.)
- ► Generell AI / General AI ("AGI")
 - Hypotetisk framtid: Al som besitter medvetande och självmedvetenhet.
 - Har kapacitet att förstå, lära sig och lösa en mängd olika uppgifter på ett sätt som liknar mänskligt tänkande och resonemang.
- Artificiell Superintelligens / Artificial Superintelligence ("ASI")
 - Diverskrider mänsklig intelligens och förmåga.
 - Kan förbättra / förändra sig själv.

Hög nivå av förutsebarhet Låg nivå av nyskapande

Teknik och användningsområden

För lösningar inom ett visst område kan en eller flera teknologier tillämpas (endast som exempel nedan – alla teknologier kan vara mer eller mindre relevanta för tillämpningsområdena)

	Upprätta avtal	Granska avtal (pre-sign)	Juridisk forskning	Knowledge Management
Expertsystem			\bigotimes	
Maskininlärning				
(NLP)				

Se teknologier som räknesätt

((10 - 5) * 10 / 2 - 5) / 2 = 10

Addition

$$>$$
 5 + 5 = 10

Subtraktion

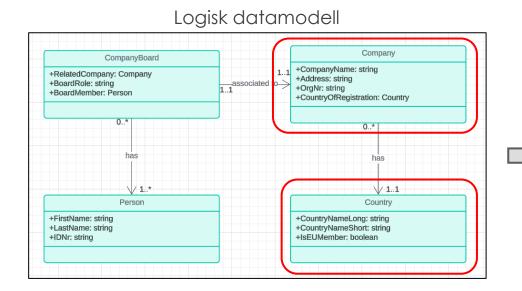
$$\rightarrow$$
 15 – 5 = 10

Multiplikation

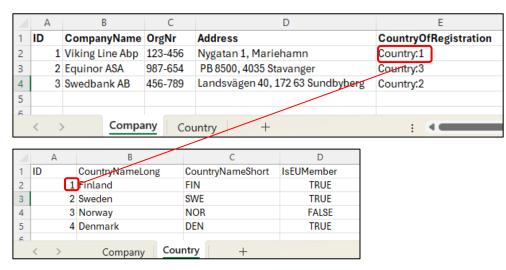
Division

Informationsmodeller

- ▶ Informationsmodell / datamodell teoretiska modeller som beskriver
 - objekt, dataenheter och händelser
 - strukturen och relationerna mellan olika dataenheter eller objekt i datasystem eller databas.

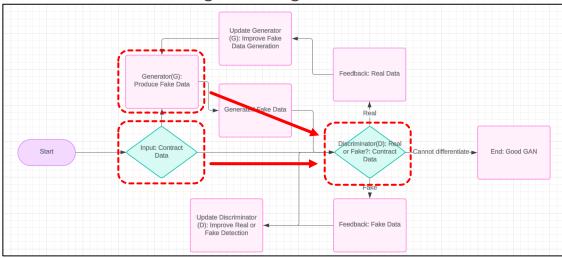
Faktisk datalagring

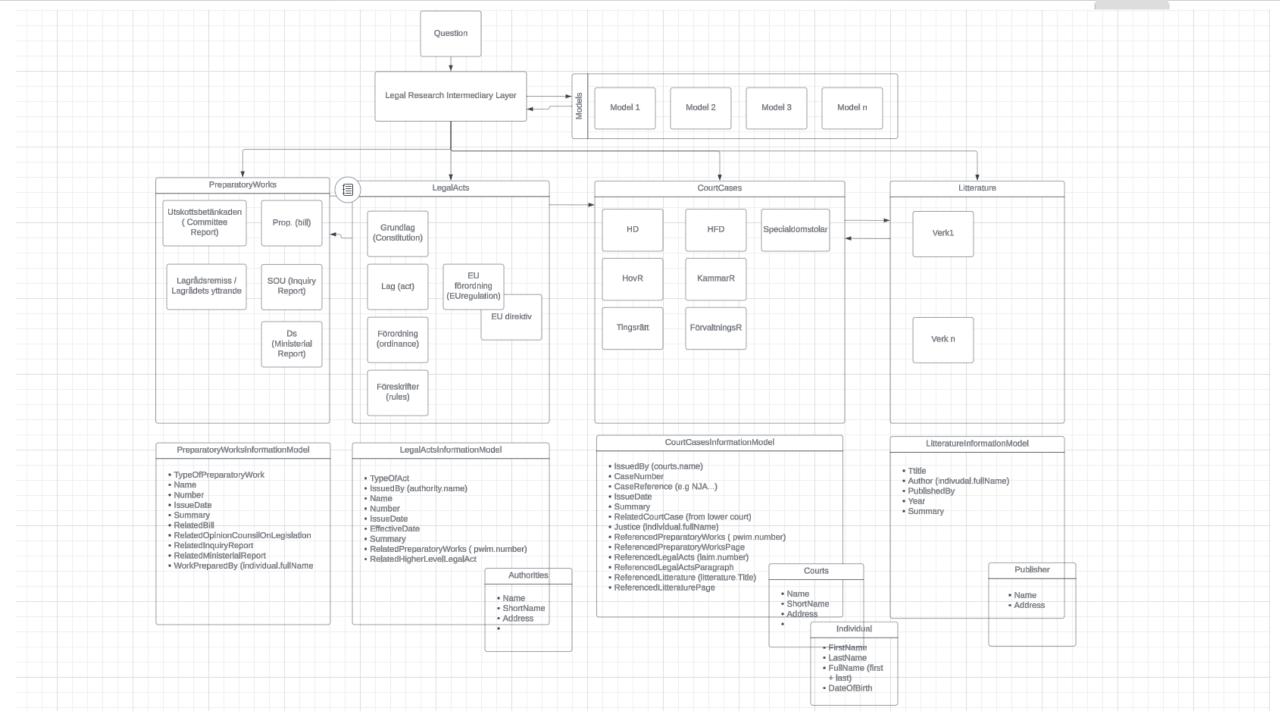

Informationsmodeller

- ▶ Informationsmodell / datamodell teoretiska modeller som beskriver
 - objekt, dataenheter och händelser
 - strukturen och relationerna mellan olika dataenheter eller objekt i datasystem eller databas.

Generative Adversarial Networks (GAN) diagram Används ofta för bildgenerering – två neurala nätverk

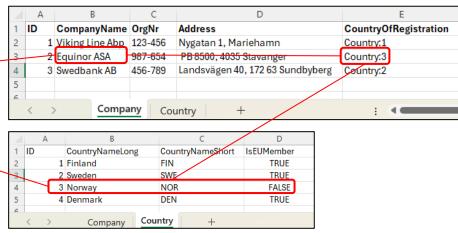
027 ~ :	$\times \checkmark f_x$											
Δ	R	C	D	F	F	G	н	1		K		М
SACDecisionD S	ACCaseNum		D	SACGuidanc	9	CANoteOrRef		'	,	K	SCARulingsRef	
1 ate b			SCAMatterAtHand	eMaterial	ConcatRefName e	erenceNumber	SCAReferenceSummary	SCAOwnSummary	SCARulingInterpretation	SCAReferencedParagraphs	erenced	SCAPreparatoryWorkReferenced
2 2021-12-22 1:	208-1210-21	dom	Rätt att ta del av uppgifter	True		HFD:s dom 2021- 2-22 mål nr 1208- 210-21		Uppgifter som i enlighet med OSL 6:5 lämnas ut till annan myndighet ska inte (för utlämnandet) anses som sekretessbelagda if all samma sekretessbestämmelse(r) kommer vara tillämpliga hos mottagande myndighet.		General		
3 2021-12-22 1;	208-1210-21	dom	Rätt att ta del av uppgifter	True		HFD:s dom 2021- 2-22 mål nr 1208- 210-21			Uppgiftsskyldigheten omfattar varje uppgift som myndigheten förfogar över, alltså inte bara uppgifter ur allmänna handlingar (prop. 1979/80:2 Del As: 361).	OSL6_5_1		prop. 1979/80:2 Del A s. 361
					H 13	IFD:s dom 2021- 2-22 mål nr 1208-			Av förarbetena till både 18 kap. 8 och 13 \$\$ framgår att bestämmelserna har utformats			
4 2021-12-22 1;	208-1210-21	dom	Rätt att ta del av uppgifter	True		HFD:s dom 2021-			så att sekretessen följer med oavsett till vilken myndighet uppgifterna lämnas.	OSL18_8_1		prop. 2003_04_93 s. 82 f. (gamla sekretesslagen)
E 2021 12 22 11	200 4040 04		December 11 %	_		2-22 mål nr 1208-			Av förarbetena till både 18 kap. 8 och 13 §§ framgår att bestämmelserna har utformats			prop. 2004/05:5 s. 262 ff. (gamla
				True	HFD:s dom 2021-12-22 m. 1			Ribliotekeropolo	så att sekretessen följer med oavsett till vilken myndighet uppgifterna lämnas.	OSL18_13_1		sekretesslagen)
	299-21	dom	Rätt att ta del av allmän handling			IFD 2021 not. 44		Biblioteksregeln		General		prop. ia rarro: iou s. irrar.; [irrprop. iaaura i:ou
7 2021-11-11 3	299-22	dom	Rätt att ta del av allmän handling		H	IFD 2021 not. 44		Biblioteksregeln		TF2_14_1		s. 31
								Sekretess gäller hos Försäkringskassan,				
								Pensionsmyndigheten och domstol för uppgift om en				
			Rätt att ta del av allmän handling			IFD 2021 not. 41		enskilds		General	D\$ 4000	v 4070000 0 D 1 5 155
			Rätt att ta del av allmän handling			IFD 2021 not. 41		B. Illing I.		OSL28_1_1	RA 1992 not. 477	jfr prop. 1979/80:2 Del A s. 190
			Rätt att ta del av allmän handling			IFD 2021 not. 40		Personaladministrativ sekretess		General		
			Rätt att ta del av allmän handling		H	IFD 2021 not. 40 IFD 2021 not. 40		Personaladministrativ sekretess		OSL39_3_2 OSL39_3_3		
12 2021-10-28 3	013-21	uom	Rätt att ta del av allmän handling			1 D 202 (100, 40		Personaladministrativ sekretess Fråga om utlämnande då myndighet har angett att alla		UUEJ3_3_3		
13 2021-10-20 4	630-21	dom	Rätt att ta del av allmän handling		н	IFD 2021 not. 37		rraga om uttamnande da myndighet har angett att alla diarieförda handlingar redan lämnats ut		General		
			Rätt att ta del av allmän handling			IFD 2021 not. 37		and the same of th		TF2_4_1		
			Rätt att ta del av allmän handling			IFD 2021 not. 37				TF2_10_1		
								Beslut fattat av Riksdagen talman att inte lämna ut en begärd				
15 0001 10 10	140.01		Bus as III II as a			IED 2021 CE		handling ansägs i fallet vara ett sådant beslut fattat av riksdagen som avses i 2 kap. 19 \$ tryckfrihetsförordningen och 6 kap. 7 \$ offentlighets- och sekretesslagen. Beslutet				
			Rätt att ta del av allmän handling			IFD 2021 not. 35		får därmed inte överklagas.		General		
			Rätt att ta del av allmän handling Rätt att ta del av allmän handling		H	IFD 2021 not. 35 IFD 2021 not. 35				TF2_19_1 OSL6_7_3	jfr RÅ 1990 ref. 68	
2021 10 10			anno del de diminali i i al idili i g				Fråga om uppgifter i en domstols dom, som har begärts ut med stöd av offentlighetsprincipen, kan hemlighållas med hänvisning till en annan sekretessbestämmelse än den som				p. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.	
19 2021-09-06 6	176-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	H		domstolen i domen har beslutat ska vara fortsatt tillämplig.			General		
20 2021-09-06 6	176-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	H	IFD 2021 ref. 49				OSL43_8_1		
				True	H	IFD 2021 ref. 49				OSL43_8_2		
22 2021-09-06 6	176-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	H	IFD 2021 ref. 49	F.2			OSL43_8a_1		
23 2021-05-03 4	655-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	н		Fråga om en skriftlig sammanfattning av en ljud- och bildupptagning utgör en utskrift enligt det s.k. utskrifts- undantaget i 2 kap. 16 % första stycket			General		
				True		#FD 2021ref. 45		Utskrifter enligt 2 kap. 16 \$ första stycket tryckfrihetsförordningen ska så lång som möjlighet årerges ordagrant (t.ex. genom att transkribera ett förhör). För upptagningar som inte kan återges ordagrant (genom ex. vis transkribering eller annan ordagrann utskrift) kan	som möligt ordagrant återges de uppgifter som finns i den tekniska upptagningen. I fråga om inspelningar av t.ex. förhör innebär detta att det som sägs på inspelningen ska transkriberas i sin helhet. Även uppgifter som omfattas av sekretess ska skrivas ut för att sedan sekretessbeläggas. Sökanden kan därigenom förstå i vilka sammanhan sekretessbyddade avantit förkommer och hur omfattande de är. Detta kan i sin tur påverka sökandens möjligheter att göra en helhetsbedömning av det material som lämnas ut tjir PÅ 1930 ref. 3). 16. Tekniska upptagningar som inte låter sig transkriberast ill till sokassa fall tilligodoses genom att en sökande i regel får ta del av en ljud- och bildupptagning i sin helhet i myndighetens lokaler. 17. Polismyndigheten har lämnat ut skriftliga sammanfattningar av vad som sagts under förhören. Allt som sagts under förhören framgår inte av dessa sammanfattningar. Det framgår inte heller om uppgifter har utelämnats på grund av sekretess. Sammanfattningarna kan därför inte anses utgöra utskrifter den mening som avses i 2 kap. 16 § första styoket tryokfrihetsförordningen. N.J.:s begäran har därmed inte tillgodosetts. 18. Det ankommer på Polismyndigheten att ta fram utskrifter av förhören och efter en sekretessprövning lämna ut dessa mot en avgift. Underinstansernas avgöranden ska därför upphävas i den del som avser utlämnande av ljud- och bildupptagningar och målet visas återt till Polismyndigheten för fortsatt handläggning.	TF2_16_1		prop. 1973:33 s. 80 ff.; prop. 1975/76:160 s. 82 f. ooh 189
	662-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	Н	IFD 2021 not. 13				General		
			-	True		IFD 2021 not. 13			För beslut av en myndighet som lyder under riksdagen gäller särskilda bestämmelser om överklagande	OSL6_7_4 4 § första stycket lagen (1989: 186) om		
7 2020-04-07 6	662-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	н	HFD 2021 not. 13			beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter beslut att avslå en enskild sökandes begäran att få ta del av en handling får överklagas	överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter		

Deterministiska och stokastiska modeller

- Deterministiska modeller
 - fungerar med förutsägbarhet och säkerhet, där utfallen är exakt bestämda av initiala förhållanden och regler utan några slumpmässiga element

Dokumentautomation

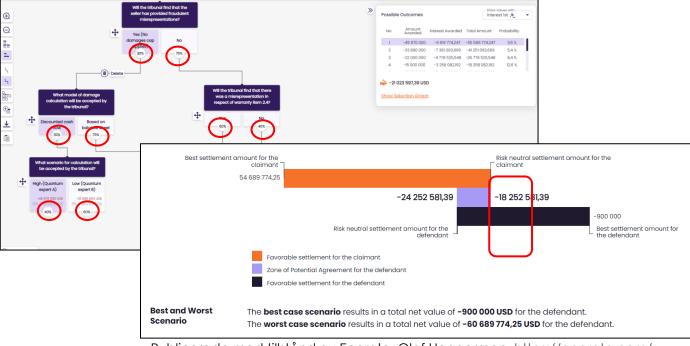

Deterministiska och stokastiska modeller

- Deterministiska modeller
 - fungerar med förutsägbarhet och säkerhet, där utfallen är exakt bestämda av initiala förhållanden och regler utan några slumpmässiga element
- Stokastiska modeller
 - Innehåller element av slumpmässighet eller osäkerhet, vilket resulterar i att utfallen kan variera och inte är förutbestämda även om initiala förhållanden är kända.

Utfallsbedömning, när ska man förlikas i en tvist?

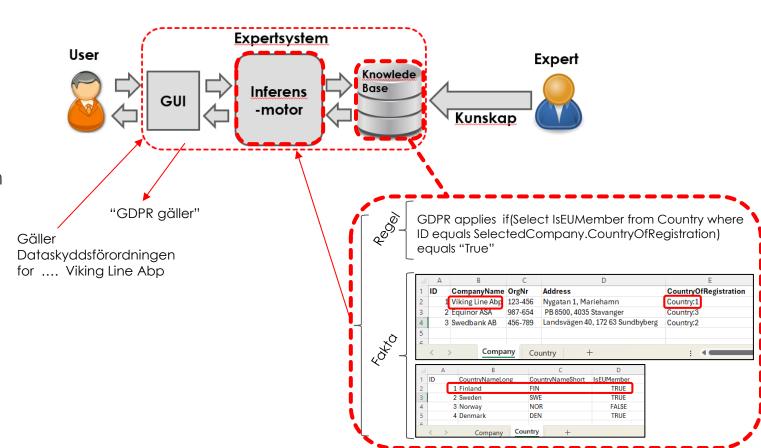

Publicerade med tillstånd av Eperoto, Olof Heggerman, https://eperoto.com/

Expertsystem - översikt

Expertsystem⁶

- Är en typ av kunskapsbaserade system, inriktade på att efterlikna mänsklig expertis.
- har två huvudkomponenter: en kunskapsbas, som lagrar regler och fakta, och en inferensmotor/interpretator, som tillämpar reglerna och fakta på ett problem eller en fråga.
- Oftast mycket strikt syntax (hur kommandon eller frågor ska formuleras för att systemet ska kunna förstå dem korrekt)
- "Det är komplext...."
- "Det beror på....", "...vad?"

^{6 - &}lt;a href="https://en.wikipedia.org/wiki/Expert system">https://en.wikipedia.org/wiki/Expert system

^{7 -} https://en.wikipedia.org/wiki/Knowledge-based_systems

Expertsystem – exempel på regel

Regel i rättsordning

Artikel 3 Dataskyddsförordningen

Territoriellt tillämpningsområde

- 1. Denna förordning ska tillämpas på behandlingen av personuppgifter inom ramen för den verksamhet som bedrivs av en **personuppgiftsansvarig** eller ett **personuppgiftsbiträde** som är **etablerad i unionen**, oavsett om behandlingen utförs i unionen eller inte.
- 2. Denna förordning ska tillämpas på behandling av personuppgifter som avser **registrerade** som befinner sig **i unionen** och som utförs av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som inte är etablerad i unionen, **om behandlingen** har **anknytning till**
- a) **utbjudande av varor eller tjänster** till sådana registrerade i unionen, oavsett om dessa varor eller tjänster erbjuds kostnadsfritt eller inte, eller
- b)övervakning av deras beteende så länge beteendet sker inom unionen.
- 3. Denna förordning ska tillämpas på behandling av personuppgifter som utförs av en personuppgiftsansvarig som inte är etablerad i unionen, men på en plats där en medlemsstats nationella rätt gäller enligt folkrätten.

Regel i system

Regelnamn: GPDRIsApplicable, typ: sant/falskt

lf (

(controller.country.isEuMember is true or processor.country.isEUMember is true)

or

datasubject.country.isEUMember is true and (processingActivitiesRelatesToGoodOrServicesOfferingInEU is true or processingActivitiesRelatesToBehaviourMonitoringInEU is true)

or

GDPRAppliesByVirtueOfPublicInternationalLaw is true)

If (

(controller.country.isEuMember is true or processor.country.isEUMember is true) and processingActivityIsInEmbassy and Embassy.Country.isEUMember isnot true

Ol

processingOnVesselOrAircraft is true and processinglocation.country.isEUMember is true and.....?

or...

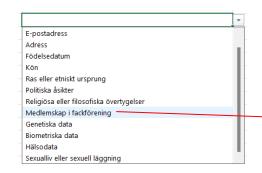
Expertsystem – användningsområden

- **Dokumentautomation:** Generera div. juridiska dokument (testamenten, gåvobrev, äktenskapsförord, ansökningar etc.).
- Juridisk forskning: hitta relevanta rättsfall, lagar, förordningar, litteratur etc.
- Kontraktshanteringssystem: Automation av arbetsflöden för kontraktshantering.
- Efterlevnadssystem (compliance): Säkerställer att affärspraxis överensstämmer med lagkrav och regleringar.
- Automatiserat beslutsfattande avseende: Deklarationer, studiestöd, låneansökningar, föräldrapenning m.m.

- Utformning av användargränssnitt
 - Vilken information behövs för att göra en bedömning?
- "Sker någon behandling av särskilda kategorier av personuppgifter" (art 9)

"Välj uppgifter som behandlas:"

Category	IsSpecialCategoryArt9				
Namn					
E-postadress					
Adress					
Födelsedatum					
Kön					
Ras eller etniskt ursprung	TRUE				
Politiska åsikter	TRUE				
Religiösa eller filosofiska övertygelser	TRUE				
Medlemskap i fackförening	TRUE				
Genetiska data	TRUE				
Biometriska data	TRUE				
Hälsodata	TRUE				
Sexualliv eller sexuell läggning	TRUE				

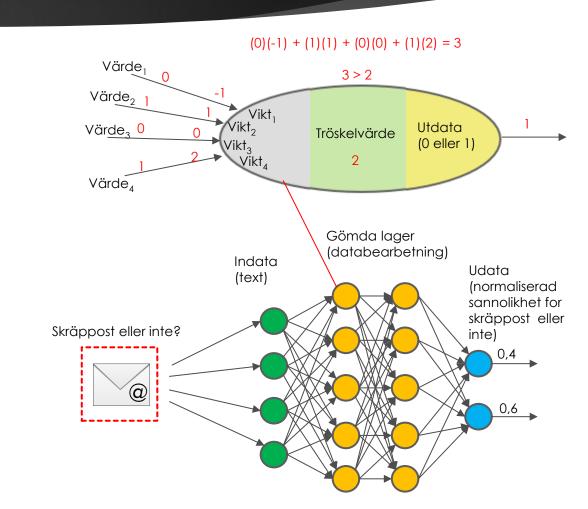
Maskininlärning

- Maskininlärning fokuserar på att skapa system som kan lära sig från data och erfarenhet, utan att vara explicit programmerade. Maskininlärning kan delas in i tre huvudtyper:
 - Övervakad inlärning är den typ av maskininlärning där systemet lär sig från en uppsättning kategoriserad data (känd utgång eller mål). Systemet lär sig en funktion som kartlägger indata till utdata, och kan sedan använda denna funktion för att göra förutsägelser eller klassificeringar på ny data.
 - Exempel på övervakade inlärning är dataklassificering, bildigenkänning och taligenkänning.
 - Dövervakad inlärning är den typ av maskininlärning där systemet lär sig från en uppsättning omärkta data, det vill säga data som inte har någon känd utgång eller mål. Systemet lär sig att upptäcka mönster, strukturer eller egenskaper i data utan någon vägledning eller feedback.
 - Exempel på oövervakade inlärningsuppgifter är klustring, generativ modellering, etc.
 - Förstärkningsinlärning: Modellen <u>lär sig genom belöningar och bestraffningar</u>. Systemet lär sig av sina egna handlingar och den feedback det får från miljön. Systemet lär sig att optimera en belöningsfunktion som mäter dess prestanda, och kan sedan använda denna funktion för att välja de bästa handlingarna i olika situationer.
 - Exempel på förstärkningsinlärningsuppgifter är navigering, spel, robotik, etc.

Neurala nätverk (1/2)

Artificiella neurala n\u00e4tverk / Neuronn\u00e4tverk

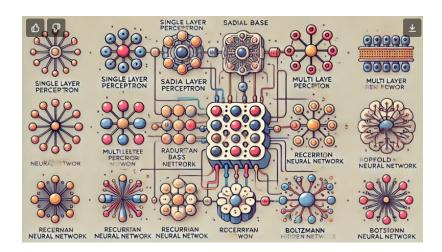
- Nyckelkomponent i maskininlärning
- Modell som imiterar n\u00e4tverk av neuroner som finns i biologiska system. Anv\u00e4nds f\u00f6r att modellera och l\u00f6sa problem genom databearbetning.
- Består av länkade noder eller "neuroner" som bearbetar indata och där varje neuron genererar utdata. Varje nod har som oftast vikter för att applicera på indatan (jfr med synapser i en biologisk hjärna).
- Exempel på artificiell neuron är "perceptron" som används för binär klassificiering (0 eller 1).

Neurala nätverk (2/2)

Djupinlärning

- underkategori av maskininlärning som använder neurala nätverk med flera lager för att modellera komplexa mönster och samband i stora datamängder. Tekniken strävar till att efterlikna hjärnans sätt att bearbeta information.
- Olika typer av artificiella neurala nätverk / neuronnätverk
 - Feedforward Neural Networks (FFNN)
 - Recurrent Neural Networks (RNN)
 - Long Short-Term Memory (LSTM) Networks
 - Gated Recurrent Units (GRU)
 - Convolutional Neural Networks (CNN)
 - Autoencoder Networks:
 - Generative Adversarial Networks (GAN)
 - Variational Autoencoders (VAE)
 - Recursive Neural Networks (RecNN)
 - Radial Basis Function Networks (RBFN)
 - Transformer models (LLM/GP<u>I</u> -> Generative pre-trained transformer)

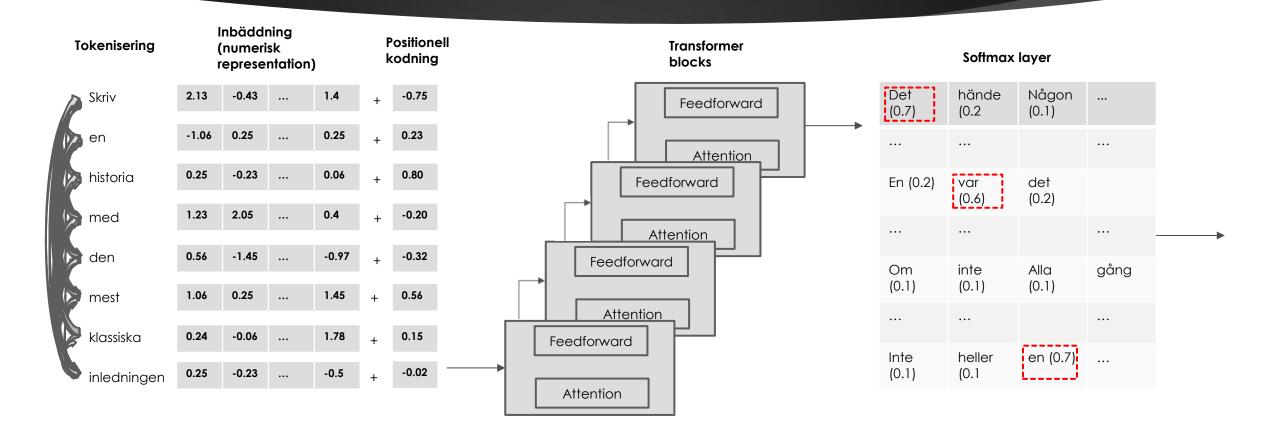
Transformermodeller (1/2)

► Transformermodeller ⁹

- Arkitekturen för stora språkmodeller (Large Language Models "LLM"). (Se https://www.youtube.com/watch?v=zxQyTK8quyY djuplodande genomgång)
- Tokenisering: Inmatad text delas upp i mindre enheter kallade "tokens", vanligtvis ord eller delar av ord. Varje token får en numerisk representation.
- **Positionell kodning**: Varje token får en positionskod som representerar dess plats i den inmatade sekvensen.
- Self-Attention / Självuppmärksamhet: Modellen använder self-attention för att förstå sambandet mellan olika ord i sekvensen. Den beräknar vikter som indikerar vilka delar av sekvensen som är viktiga för varje ord.
- **Transformerblock**: Sekvensen passerar genom flera "transformerblocks" som utför self-attention och andra operationer. Varje block bearbetar informationen och överför den till nästa block.
- Generering: När modellen har förstått sammanhanget och relationerna mellan orden kan den generera svar. Genereringen sker genom att modellen väljer ord för varje position i svarstexten baserat på tidigare kontext och sannolikhet.
- Sammanfogning: Genererade tokens sammanfogas för att bilda den slutliga texten som modellen svarar med.

Transformermodeller (2/2)

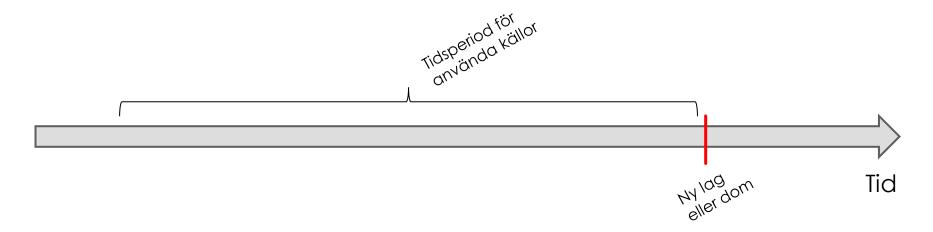

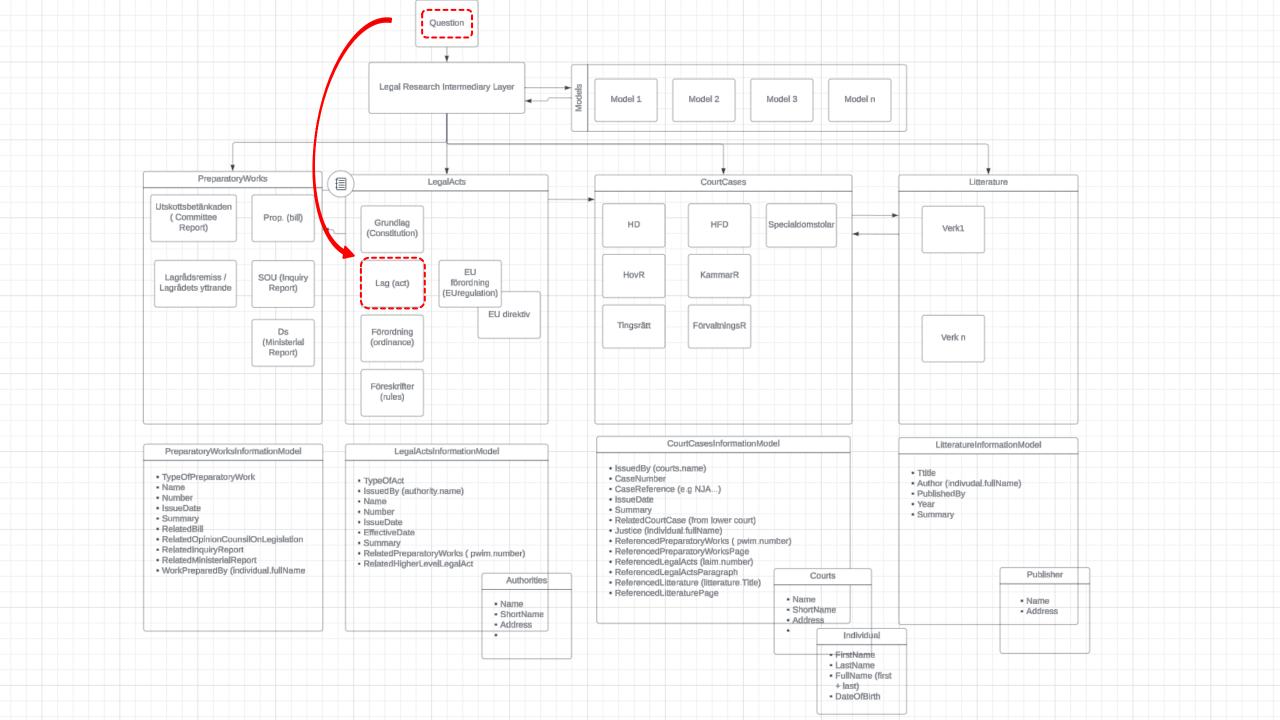
Naturlig språkbehandling ("NLP")

- NLP möjliggör för datorer att förstå och tolka mänskligt språk. NLP kombinerar datalingvistik, regelbaserad modellering med statistiska, maskininlärnings- och djupinlärningsmodeller.
- Vissa nyckelbegrepp och tillvägagångssätt:
 - Syntaktisk analys: Att analysera strukturen i en mening för att förstå dess grammatiska element och relationer, såsom subjekt, predikat och objekt. Subjekt: "Maria gav Johan ett kort" jfr "Johan fick ett kort av Maria"
 - Semantisk analys: Att förstå innebörden av texten. Detta kan innebära att identifiera synonymer, antonymer och relationer mellan ord. "Maria gav Johan ett kort" och "Johan fick ett kort av Maria" har huvudsakligen samma innebörd.
 - **Kontextuell analys**: Att analysera meningen i ett sammanhang. "Vi går till banken.", "Bandet är starkt.", "Vi skjuter på den.", "Maria slog Johan"
 - Lemmatisering och stavning: Att konvertera ord till sina grundformer och korrigera stavfel för att underlätta analys och förståelse. (https://skrutten.csc.kth.se/granskaapi/lemma)
 - Tokenisering: Processen att bryta ner text i mindre enheter, såsom ord eller fraser. Detta gör texten mer hanterbar för analys.
 - Namnigenkänning/entitetsigenkänning Named Entity Recognition (NER): Att identifiera och kategorisera specifika namn och entiteter i texten, såsom personer, platser, organisationer och datum.
 - Stämningar och känslor: Att analysera och identifiera känslor och stämningar som uttrycks i texten, som positiv, negativ eller neutral.

Ramproblemet ("frame problem")

- ▶ Ramproblemet¹⁰
 - avgöra ramen för en situation -> påtaglig utmaning är att identifiera vad som behöver uppdateras eller ändras i ett system när ny information (kontinuerligt) introduceras, samtidigt som irrelevanta detaljer ignoreras.

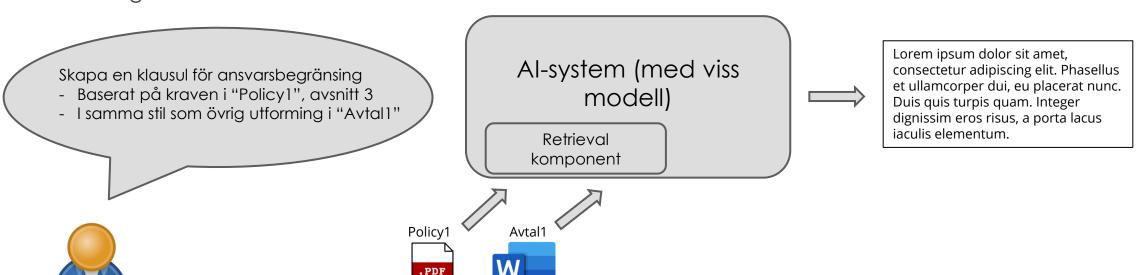

027 🗸 :	$\times \checkmark fx$										
A	В	С	D	Е	F G	Н		1	K	L	M
SACDecisionD S	ACCaseNum	SCATypeO	_	SACGuidanc	SCANoteOrRe		·	•		SCARulingsRef	
l ate b	er	fRuling	SCAMatterAtHand	eMaterial	ConcatRefName erenceNumber	SCAReferenceSummary	SCADenSummary	SCARulingInterpretation	SCAReferencedParagraphs	erenced	SCAPreparatoryWorkReferenced
2 2021-12-22 12	208-1210-21	dom	Rätt att ta del av uppgifter	True	HFD:s dom 2021– 12-22 mål nr 1208 HFD:s dom 2021–12-22 m. 1210-21	-	Uppgifter som i enlighet med OSL 6:5 lämnas ut till annan myndighet ska inte (för utlämnandet) anses som sekretessbelagda if all samma sekretessbestämmelse(r) kommer vara tillämpliga hos mottagande myndighet.		General		
3 2021-12-22 12	208-1210-21	dom	Rätt att ta del av uppgifter	True	HFD:s dom 2021- 12-22 mål nr 1208 HFD:s dom 2021-12-22 m. 1210-21	-		Uppgiftsskyldigheten omfattar varje uppgift som myndigheten förfogar över, alltså inte bara uppgifter ur allmänna handlingar (prop. 1979/80:2 Del A s. 361).	OSL6_5_1		prop. 1979/80:2 Del A s. 361
		dom			HFD:s dom 2021- 12-22 mål nr 1208 HFD:s dom 2021-12-22 m. 1210-21	-		Av förarbetena till både 18 kap. 8 och 13 88 framgår att bestämmelserna har utformats så att sekretessen följer med oavsett till vilken myndighet uppgifterna lämnas.	OSL18_8_1		prop. 2003_04_93 s. 82 f. (gamla sekretesslagen)
LOCI IL LL	.00 1210 21	dom	Track and a derival appointer	Tide	HFD:s dom 2021- 12-22 mål nr 1208			Av förarbetena till både 18 kap. 8 och 13 88 framgår att bestämmelserna har utformats			prop. 2004/05:5 s. 262 ff. (gamla
2021-12-22 12	208-1210-21	dom	Rätt att ta del av uppgifter	True	HFD:s dom 2021-12-22 m. 1210-21			så att sekretessen följer med oavsett till vilken myndighet uppgifterna lämnas.	OSL18_13_1		sekretesslagen)
		dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 44		Biblioteksregeln		General		_
			_				_				prop. ia rarre: iou s. 1rar.; jir prop. iaaura i:ou
7 2021-11-11 33	299-22	dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 44		Biblioteksregeln		TF2_14_1		s. 31
							Sekretess gäller hos Försäkringskassan,				
3 2021-10-28 36	623-21	dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 41		Pensionsmyndigheten och domstol för uppgift om en		General		
		dom dom	Hätt att ta del av allmän handling Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 41 HFD 2021 not. 41		enskilds		General OSL28_1_1	BÅ 1992 pet 477	jfrprop. 1979/80:2 Del A s. 190
		dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 40		Personaladministrativ sekretess		General General	TIM 1002 TIOC 411	in prop. 1013/00/2 Ber His. 100
			Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 40		Personaladministrativ sekretess		OSL39_3_2		
		dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021not. 40		Personaladministrativ sekretess		OSL39_3_3		
							Fråga om utlämnande då myndighet har angett att alla				
3 2021-10-20 46	530-21	dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 37		diarieförda handlingar redan lämnats ut		General		
4 2021-10-20 46	530-21	dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 37				TF2_4_1		
5 2021-10-20 46	530-21	dom	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 37		B. I. Z. B. B. I. B.		TF2_10_1		
							Beslut fattat av Fliksdagen talman att inte lämna ut en begärd handling ansågs i fallet vara ett sådant beslut fattat av riksdagen som avses i 2 kap. 19 8 tryckfrihetsförordningen och 6 kap. 7 8 offentlighets- och sekretesslagen. Beslutet				
		beslut	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 35		får därmed inte överklagas.		General		
		beslut 	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021 not. 35 HFD 2021 not. 35				TF2_19_1	16 D \$ 1000 1 00	
8 2021-10-18 4	140-21	beslut	Rätt att ta del av allmän handling		HFD 2021not, 35	Fråga om uppgifter i en domstols dom, som har begärts ut			OSL6_7_3	jfr RÅ 1990 ref. 68	
0 2021 00 20	170 20	4	Dynama dalamati wa ta	T	UFD 0004 4 40	med stöd av offentlighetsprincipen, kan hemlighållas med hänvisning till en annan sekretessbestämmelse än den som			Samuel		
		dom		True	HFD 2021 ref. 49	domstolen i domen har beslutat ska vara fortsatt tillämplig.			General COL 42 O 1		
		dom		True	HFD 2021 ref. 49				OSL43_8_1		
		dom dom		True True	HFD 2021 ref. 49 HFD 2021 ref. 49				OSL43_8_2 OSL43_8a_1		
		dom	-	True		Fråga om en skriftlig sammanfattning av en ljud- och bildupptagning utgör en utskrift enligt det s.k. utskrifts- undantaget i 2 kap. 16 § första stycket			General		
4 2021-05-03 44	555-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	HFD 2021ref. 45		Utskrifter enligt 2 kap. 16 § första stycket tryckfrihetsförordningen ska så lång som möjlighet återges ordagrant (t. ex. genom att transkribera ett förhör). För upptagningar som inte kan äterges ordagrant (genom ex. vis transkribering eller annan ordagrann utskrift) kan offentlighetsirresset tillgodosse genom att sökande får ta del av upptagningen i myndighetens lokaler.	som möjligt ordagrant återges de uppgifter som finns i den tekniska upptagningen. I fråga om inspelningar av t. ex. förhör innebär detta att det som sägs på inspelningen ska transkriberas i sin helhet. Även uppgifter som omfattas av sekretess ska skrivas ut för att sedan sekretessbeläggas. Sökkanden kan däligenom förstå tilka sammanhang sekretessloyddade avsnitt förekommer och hur omfattande de är. Detta kan i sin tur påverka sökkandens möjligheter att göra en helhetsbedömning av det material som lämnats ut (ifr PÅ 1993 ref. 3). 16. Tekniska upptagningar som inte låter sig transkriberas till et sett behöver inte lämnas ut i form av utskrift. Offentlighetsintresset kan i dessa fall tillgodoses genom att en sökande i regel får ta del av en ljud- och blidupptagning i sin helhet i myndighetens lokaler. 17. Polismyndigheten har lämnat ut skriftliga sammanfattningar av vad som sagts under förhören. Allt som sagts under förhören framgår inte av dessa sammanfattningar. Det framgå rinte av dessa sammanfattningar. Det framgå rinte av dessa sammanfattningar. Det samsa framgår inte vate skrifter av samsa framgar. Det skrifter av telämnats på grund av sekretess. Sammanfattningarna kan därför inte ansæs utgöra utskrifter i den mening som avses i 2 kap. 16 § första stycket tyoldrihetsförordningen. N. J. s begäran har därmed inte tillgodosetts. 18. Det ankommer på Polismyndigheten att ta fram utskrifter av förhören och efter en sekretessprövning lämna ut dessa mot en avgift. Underinstansernas avgöranden ska därför upphävas i den del som avser utskramande av ljud- och blidupptagningar och målet visas åter till Polismyndigheten för fortsatt handläggning.	TF2_16_1		prop. 1973:33 s. 80 ff.; prop. 1975/76:160 s. 82 f. och 189
	662-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	HFD 2021 not. 13				General		
		dom		True	HFD 2021 not. 13			För beslut av en myndighet som lyder under riksdagen gäller särskilda bestämmelser om överklagande	OSL6_7_4 4 \$ första stycket lagen (1989: 186) om		
7 2020-04-07 66	662-20	dom	Rätt att ta del av allmän handling	True	HFD 2021 not. 13			beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter beslut att avslå en enskild sökandes begäran att få ta del av en handling får överklagas	överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter		

Retrieval-Augmented Generation

- Retrieval-Augmented Generation "RAG"
 - metod där en modell för textgenerering kompletteras med en "retrieval" komponent texten som genereras integrerar den (för modellen) externa information och kan därmed göras mer relevant.

Al förordningen

- Al förordningen¹¹
 - Antogs 2024-03-13, trädde i kraft 2024-08-01.
 - Syftar till att
 - förbättra den inre marknadens funktionssätt genom säkerställa enhetlig reglering for utveckling och användning av AI enlighet med unionens värden, och
 - samtidigt uppnå en hög skyddsnivå för allmänintressen, såsom hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter, som erkänns och är skyddade enligt unionsrätten.
 - Generell tillämpning efter 24 månader
 - 6 månader reglering avs. förbjudna Al-metoder.
 - ▶ 12 månader anmälande myndigheter, skyldigheter för leverantörer av Al-modeller för allmänna ändamål, styrning, sanktioner (avgifter upp till högre av 7% av gobal årsomsättning och 35 MEUR).
 - > 36 månader krav på Al-system med hög risk.

Al förordningen - Tillämplighet

- Tillämplighet, art. 2
 - 1. Denna förordning ska tillämpas på
 - a) **leverantörer** som släpper ut Al-system på marknaden eller tar sådana i bruk eller släpper ut Al-modeller för allmänna ändamål på marknaden i unionen, oavsett om dessa leverantörer är etablerade eller befinner sig i unionen eller i ett tredjeland,
 - b) spridare av Al-system som har sin etableringsort eller befinner sig i unionen,

. . .

10. Denna förordning ska inte tillämpas på skyldigheter för spridare som är fysiska personer som använder Al-system inom ramen för en rent personlig ickeyrkesmässigverksamhet.

Al förordningen – Definitioner (1/2)

- Vissa definitioner, artikel 3
 - I denna förordning gäller följande definitioner:
 - 1. Al-system: ett maskinbaserat system som är utformat för att fungera med varierande grad av autonomi, som kan uppvisa anpassningsförmåga efter införande och som, för uttryckliga eller underförstådda mål, på grundval av de indata det tar emot, drar slutsatser om hur utdata såsom förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut som kan påverka fysiska eller virtuella miljöer ska genereras.

• • •

- 3. leverantör: en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en byrå eller ett annat organ som utvecklar ett Al-system eller en Al-modell för allmänna ändamål och släpper ut det eller den på marknaden eller tar Al-systemet i bruk i eget namn eller under eget varumärke, antingen mot betalning eller kostnadsfritt.
- 4. spridare: en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, en byrå eller annat organ som under eget överinseende använder ett Al-system, utom när Al-systemet används inom ramen för en personlig icke-yrkesmässig verksamhet.

Al förordningen – Definitioner (2/2)

Vissa definitioner, art. 3

...

63. Al-modell för allmänna ändamål: en Al-modell, även när en sådan Al-modell tränas med en stor mängd data med hjälp av övervakning i stor skala, som uppvisar betydande generalitet och på ett kompetent sätt kan utföra ett brett spektrum av distinkta uppgifter oavsett hur modellen släppts ut på marknaden och som kan integreras i en rad system eller tillämpningar i efterföljande led, utom Al-modeller som används för forsknings-, utvecklings- eller prototypverksamhet innan de släpps ut på marknaden.

. . .

- 65. Systemrisk: en risk som specifikt gäller kapaciteten med hög påverkansgrad hos AI modeller för allmänna ändamål, som påverkar unionsmarknaden i betydande grad på grund av sin räckvidd eller på grund av rimligen förutsägbara negativa effekter på folkhälsa, säkerhet, allmän säkerhet, grundläggande rättigheter och samhället som helhet, och som kan spridas i stor skala i hela värdekedjan
- 66. Al-system för allmänna ändamål: ett Al-system som bygger på en Al-modell för allmänna ändamål och med kapacitet för en rad olika ändamål, både för direkt användning och för integrering i andra Al-system.

Al förordningen – Risknivåer (1/5)

- Förbjudna Al-metoder (kap. II, art 5)
 - Subliminal eller avsiktligt beteendemanipulation av personer
 - Beteendemanipulation av specifika sårbara grupper
 - Social poängsättning,
 - Prediktiv polisverksamhet baserat på profilering (med vissa undantag för beslutstöd)
 - Oriktad skrapning av ansiktsbilder från internet eller övervakningskameror för att skapa databaser för ansiktsigenkänning.
 - Känslomässig igenkänning på arbetsplatser och i skolor (undantag avs. användning av medicinska skäl eller säkerhetsskäl).
 - Biometrisk kategorisering baserad på särskilda kategorier av egenskaper / härled eller dra slutsatser om sådana egenskaper (ras, politiska åsikter, medlemskap i fackförening, religiösa eller filosofiska övertygelse, sexualliv eller sexuella läggning;)
 - biometrisk fjärridentifiering i realtid på allmänt tillgängliga platser för brottsbekämpningsändamål (med vissa undantag)

Al förordningen – Risknivåer (2/5)

- Al-system med hög risk (kap. III, art. 6) tillåtna på den europeiska marknaden under förutsättning att vissa obligatoriska krav uppfylls
 - Al-systemet är avsett att användas som en säkerhetskomponent i en produkt, eller är i sig en produkt som faller under EU:s produktsäkerhetslagstiftning (leksaker, flyg, bilar, medicintekniska produkter m.m.).
 - Krav på tredjepartsbedömning av överensstämmelse

Al förordningen – Risknivåer (3/5)

- Al-system med hög risk (forts.) (kap. III, art 6) tillåtna på den europeiska marknaden under förutsättning att vissa obligatoriska krav uppfylls
 - 2. Specifikt identifierade högrisksystem (bilaga III).
 - Al för: viss biometrisk identifiering och kategorisering, känsloigenkänning, kritisk infrastruktur, antagning och bedömning i utbildning, rekrytering och arbetsrelaterade beslut, kreditupplysning, offentliga förmåner och larmprioritering, riskbedömning/prissättning av försäkringsprodukter, brottsbekämpning(riskbedömning, lögndetektion och bevisvärdering), migrations-, asyl- och gränskontrollförvaltning (visering, säkerhetsbedömning och dokumentkontroll), att påverka valresultat.
 - ▶ p. 8 (a), se även skäl 61: Rättskipning och demokratiska processer: (a) Al-system som är avsedda att användas av en rättslig myndighet eller på dess vägnar för att hjälpa en rättslig myndighet att undersöka och tolka fakta och lagstiftning och att tillämpa lagen på konkreta fakta eller som är avsedda att användas på ett likande sätt i alternativa tvistlösningar.
 - Krav på registrering i EU databas (art. 49 och 71)
 - Krav på högrisksystem (art. 8-27): Övervakning och incidenthantering, riskhanterings-/kvalitetsstyrnings-system, dataförvaltning, teknisk dokumentation, arkivering, transparens mänsklig tillsyn, nogrannhet m.m.) Merparten av kraven ligger på den som är leverantör. Spridare har i huvudsak att följa instruktioner från leverantör samt ansvar för den egna anvädningen (vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, säkerställa intern kompetensnivå, övervaka baserat på information från leverantören, konsekvensbeödmning).

Al förordningen – Risknivåer (4/5)

- "Låg/begränsad risk" (art. 1 (d) samt 50) krav på transparens / information för vissa tillämpningar
 - Chatbottar (leverantör)
 - Generativ AI (leverantör)
 - Känsloigenkäning/biometrisk kategorisering (spridare)
 - "Deepfake" (spridare)

Al förordningen – Risknivåer (5/5

- ► Al-modeller för allmänna ändamål (kap. V)
 - Skyldigheter f\u00f6r leverant\u00f6rer (\u00e4rt. 53)
 - Tillgängliggöra teknisk dokumentation för Al-byrån och Al-system leverantörer som avser använda modellen
 - ▶ Policy kring hantering av upphovsrättsliga frågor
 - Sammanfattning av träningsdata
 - Vissa undantag för öppna modeller
 - Vissa modeller ska klassificeras som modeller med systemrisk (art. 51)
 - Beräkningskapacitet, storlek på dataset, antal parametrar, in/utmatningsmetoder, räckvidd (användare)
 - Ytterligare skyldigheter (art. 55). Modelltestning, hantering av systemrisker, incidenthantering, cybersäkerhet.
 - Förfarandekoder kan (temporärt) tillämpas för att påvisa efterlevnad

Dataskyddsförordningen (GDPR)

- Dataskyddsförordningen (GDPR)¹²
 - ► GDPR refereras i AI förordningen avseende innebörden av vissa definitioner samt även gällande krav på personuppgiftshantering.
 - Al förordningen syftar inte till att påverka befintligt unionslagstiftning om behandling av personuppgifter (Al förordningen, skäl 10)
 - ► Teknikneutral tillämplig när personuppgifter behandlas i samband med utveckling och användning av Al.

Dataskyddsförordningen (GDPR)

- Principer för behandling av personuppgifter (art. 5) se även IMYs hemsida för en kortfattad sammanfattning om GDPR och Al. 13
 - Laglighet, korrekthet och öppenhet Uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade (samtycke, avtal med den registrerade, rättslig förpliktelse, skydda grundläggande intresse, myndighetsutövning och uppgift av allmänt intresse, intresseavvägning).
 - Andamålsbegränsning samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål
 - Uppgiftsminimering adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas.
 - ▶ **Korrekthet** De ska vara korrekta och om nödvändigt uppdaterade.
 - Lagringsminimering får inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas.
 - Integritet och konfidentialitet behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna.

Dataskyddsförordningen (GDPR)

- Vissa andra krav
 - Behandling av särskilda kategorier av personuppgifter får endast ske i vissa uttryckligen angivna fall (art. 9)
 - ▶ Information och tillgång till personuppgifter (art 12-15) se t.ex. art 13.2(f) om automatiserade beslut
 - Rättelse och radering, dataportabilitet (art 16-20)
 - Rätt att göra invändningar och automatiserat individuellt beslutsfattande, profilering (art. 21-22)
 - "Privacy by design" Inbyggt dataskydd och dataskydd som standard (art. 25)
 - Konsekvensbedömning (art. 35)
- Anvädningen av större dataset och kraftfullare modeller accentuerar vissa problem, t.ex. skulle det kunna vara mer problematiskt att radera eller rätta personuppgifter, särskilt om modeller lär sig av generativt material ("self enforcement")
- Se "The impact of the General Data Protection Regulation (GDPR) on artificial intelligence" för en mer djuplodande genomgång av förhållandet mellan GDPR och Al. 14

Sekretess och advokatens tystnadsplikt

- Sekretess och advokatens tystnadsplikt
 - Rättegångsbalken 8:4
 - "En advokat är skyldig att förtiga vad han får kännedom om i sin yrkesutövning när god advokatsed kräver detta"
 - > 34 § 2 st. stadgar för Sveriges advokatsamfund
 - "Ledamot är skyldig att, där god advokatsed så fordrar, förtiga vad han erfar i sin yrkesutövning."
 - Vägledande regler om god advokatsed, avsnitt 2.2
 - "En advokat har tystnadsplikt avseende det som anförtrotts advokaten inom ramen för advokatverksamheten eller som advokaten i samband därmed fått kännedom om"
 - Genom avtal (t.ex. förbud mot att avända eller dela viss information på visst sätt)

- Uppdaterad vägledning om användningen av externa IT-tjänster i advokatverksamhet¹⁵
 - Gäller för externa AI tjänster som för annan användning molntjänster
 - Vilkor med tjänsteleverantörer, äganderätt, säkerhet, åtkomst, var lagras informationen, används informationen för träning av Al-modellen/systemet
- Allmänna råd rörande användning av generativa Almodeller i advokatverksamhet (2024-06-18)
 - Säkerställa att användningen av generativa Al-modeller inte bryter mot gällande lagar och att konfidentiell information skyddas
 - Kritiskt granska resultaten från Al-modeller för att säkerställa att de är korrekta och relevanta innan de används i juridisk rådgivning

^{15 -} https://www.advokatsamfundet.se/globalassets/advokatsamfundet_sv/advokatyrket/arbetsgruppsforslag_till_vagledning_om_anvandning_av_externa_it-tjanster_i_advokatverksamhet.pdf

^{16 -} https://www.advokatsamfundet.se/globalassets/advokatsamfundet_sv/advokatyrket/allmanna-rad-rorande-anvandning-av-generativa-ai-modeller-i-advokatverksamhet.pdf

Al och rådgivningsansvar

- Rådgivningsansvar
 - Rättegångsbalken 8:4
 - "En advokat skall i sin verksamhet redbart och nitiskt utföra de uppdrag som anförtrotts honom och iaktta god advokatsed."
 - 34 § 1 st. stadgar för Sveriges advokatsamfund
 - "Vid utövande av sin verksamhet skall ledamot redbart och nitiskt utföra honom anförtrodda uppdrag och i allt iakttaga god advokatsed."
 - Vägledande regler om god advokatsed, avsnitt 2.1
 - "En advokat skall utföra ett uppdrag med omsorg, noggrannhet och tillbörlig skyndsamhet. Advokaten skall se till att klienten inte förorsakas onödiga kostnader."
 - "Juridiska råd skall vara grundade på erforderliga undersökningar av gällande rätt."

- NJA 2018 s. 414 (mål T 12-17) "Advokatens skadeståndsansvar", advokatbyrås skadeståndsansvar för den rådgivning som en advokat vid byrån har lämnat till en klient i samband med en tvist.
 - p. 19 "En advokat bär gentemot sin klient på kontraktsrättslig grund ett ansvar för skada som vållats uppsåtligen eller genom vårdslöshet. Ansvaret präglas av de kunskaper en advokat förutsätts ha i sin egenskap av juridisk expert och ledamot av advokatsamfundet."
 - ▶ p. 22 "Vid bedömningen av om det föreligger skadeståndsgrundande vårdslöshet måste hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet, t.ex. uppdragets omfattning, de sakliga och rättsliga frågornas komplexitet och svårighetsgrad, den tid advokaten haft till sitt förfogande, de värden som står på spel och klientens instruktioner. Det måste också kunna vägas in i bedömningen om advokaten har särskilda insikter och erfarenheter från det rättsområde som klientens ärende rör. (Jfr t.ex. Lars Heuman, Advokatens rättsutredningar – Metod och ansvar, 1987, s. 22 ff. och Anders Vinding Kruse, Advokatansvaret, 5 udg., 1985, s. 55.)"
 - I fallet fanns det utrymme för olika bedömningar samt att rådgivaren inte hade fått tillgång till all relevant information -> rådgivningen ansågs inte vara oaktsam.

- NJA 2019 s. 877 (mål T 2841-18) "Advokatens skatterådgivning", advokatbyrås skadeståndsansvar för rådgivning till en klient, särskilt frågan om aktsamhetsbedömningen.
 - p. 29 "Vid bedömningen av om en advokat har handlat oaktsamt måste hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet. Härvid ska sådana omständigheter beaktas som t.ex. uppdragets omfattning, de sakliga och rättsliga frågornas komplexitet och svårighetsgrad, den tid advokaten haft till sitt förfogande, de värden som står på spel och klientens instruktioner. Det måste också kunna vägas in i bedömningen om advokaten har särskilda insikter och erfarenheter från det rättsområde som klientens ärende rör. (Se "Advokatens skadeståndsansvar" NJA 2018 s. 414 p. 22.)"
 - p. 32 "Aktsamhetsbedömningen ska således inte ta sikte på i vilken utsträckning som advokatens uttalande i en rättsfråga står sig vid en senare prövning. Frågan om advokatens ansvar ska i stället inriktas främst på om han eller hon har grundat sina bedömningar på en fackmässig undersökning av rättsläget som det framstod vid tiden för rådgivningen."
 - Av avsevärd vikt i detta fall var bedömningen avseende uppdragets omfattning (p. 43 45) samt omständigheterna vid tidpunkten för när rådet lämnades (p. 46 – 53) -> rådgivningen ansågs inte vara oaktsam.

- NJA 2022s. 354 (mål T 3131-21) "Skatterådgivarens ansvarsbegränsning", skatterådgivares ansvar för lämnad rådgivning.
 - p. 14 "En rådgivare bär gentemot sin uppdragsgivare på kontraktsrättslig grund ett ansvar för skada som har orsakats genom oaktsamhet. När uppdraget aktualiserar rättsliga frågeställningar får aktsamhetsbedömningen främst riktas in mot den metod som rådgivaren har använt sig av och om metoden kan anses vara anpassad efter vad uppgiften kräver. Prövningen ska ta sikte på om rådgivaren har varit tillräckligt omsorgsfull i sin genomgång och analys av rättsläget och saken. Det avgörande är inte huruvida rådgivarens uttalande står sig vid en senare prövning utan om han eller hon har grundat sina bedömningar på en fackmässig undersökning av rättsläget såsom detta då framstod. Det får också betydelse om rådgivaren har presenterat rättsläget på ett rättvisande sätt, med välgrundade påpekanden om eventuella osäkerheter, så att uppdragsgivaren får ett korrekt underlag för sitt eget beslutsfattande. Behovet av att sådan information lämnas är dock beroende av situationen i det enskilda fallet. (Jfr "Advokatens skatterådgivning" NJA 2019 s. 877, se särskilt p. 29–32.)
 - Rådgivaren undersökte inte rättsläget närmare utan gick på erfarenhet (p. 15). Uppdragsgivaren hade förklarat att det var av vikt att negativa skattekonsekvenser inte fick uppstå -> rådgivaren borde undersökt saken närmare och att inte göra så innebar att denne handlat oaktsamt (p. 22-24).
 - Även fråga om tillämpning av ansvarsbegränsning och tillämpning av 36 § avtalslagen. Utgångspunkt i vad parterna avtalat. Frågan om en ansvarsbegränsning kan jämkas med stöd av 36 § avtalslagen måste avgöras genom en samlad bedömning av omständigheterna. Av vikt i fallet var att det handlade om kommersiella parter samt graden av oaktsamhet. I detta fall jämkades inte ansvarsbegränsningen (p. 29-41)

- Metodansvar i förhållande till användande av AI?
 - Kännedom om rättskällorna / används de senaste källorna ("ramproblemet")
 - Anpassning efter uppdragets omfattning, 1 avtal eller 100.000, enkel eller komplex fråga
 - Klientens instruktioner
 - ▶ Tid till f\u00f6rfogande
 - Kan resultaten verifieras och råden förklaras transparens i förhållande till klient
 - Vilka AI tillämpningar har använts i förhållande till vilka frågor
 - Avgränsningar: indata bedömning utdata
 - Friskrivningar
 - Osäkerhetsfaktorer
 - Är det fråga om en vedertagen/etablerad eller obeprövad lösning
 - Förståelse om vad Al lösningen gör och vad den inte gör

Användningsområden

- Knowlede Management (KM)
 - ► Klassificering, mallhantering, research
- Avtalshantering
 - Upprätta, granska, extrahera data / analysera
- Juridisk forskning
 - Sammanfatta, sökningar / klassificeringar
- Utfallsbedömning
 - Bedöma data/information i förhållande till tidigare rättsfall och lag för att bedöma sannolika utfall
- Beslutsautomation
 - ► Helautomatiserad / "Human in the loop"
- Regelefterlevnad
- ► (E-discovery)